

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
средняя общеобразовательная школа
имени Талгата Лутфулловича Рахманова с.Верхнеяркеево
муниципального района Илишевский район Республики Башкортостан

УТВЕРЖДАЮ
Директор МБОУ СОШ
им.Т.Рахманова с.Верхнеяркеево

 Шафикова Г.И.
№ пр.116 от «29» августа 2022 г.

Контрольно-измерительные материалы промежуточной аттестации и критерии оценивания

Родная литература (башкирская)
название курса

Уровень общего образования
(начальное, основное, среднее)
Класс
Учитель:

основное
7,9
Фахруллина Г.А.

2022 г

Тестар

1. Халык һүзе

1. Ниндәй әсәрзә Аҡһаҡалдар кала төзөү тураһында кәңәш коро үткәрәләр?

1. Темәс
2. Торатау.
3. Өфө.
4. Аркайым.

2. Сеңләү жанрын кемдәр башкарған?

1. Ата- әсәләр.
2. Егеттәр.
3. Кыззар.

3. Тарихи вакиғалар, хәрби поход тураһындағы йырзарға ниндәй йырзар инә?

1. "Урал", "Эсқодрон"
2. "Уйыл", "Колой кантон"
3. "Зөлхизә", "Ғилмияза"

4. Ерәнсә сәсэн образы ниндәй әкиәттә бирелә?

1. "Йәнтүрә"
2. "Айыу менән бүрә"
3. "Ерәнсә сәсэн"

Эштәр:

1. Һезгә башкорт халык ижады окшаймы?
2. Һез тағы ниндәй жанрзарзы беләһегез?

(функциональ грамоталылыкты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

2. Языусылар һәм шағирзар ижады

3. Башкортостандың тәүге халык шағиры кем?

1. М. Кәрим.
2. С. Кудаш.
3. М. Ғафури.
4. Р. Ниғмәти.

4. 1919 йылда Ш. Бабич фажигәле рәүештә кайза һәләк була?

1. Баймакта.
2. Темәстә.
3. Йылайырза.
4. Өфөлә.

5. Д. Юлтый тәүге белемде кайза ала?

1. Үз ауылында.
2. Ырымбурза.
3. Сорокин мәзрәсәһендә.

6. 1924 йылда Д. Юлтый балалар өсөн кайһы әсәрен язған?

1. "Сана шыуғанда".
2. "Қарағол".
3. "Тимеркәй фәлсәфәһе"

7.Сәми карт ниндәй эш башкарган?

- 1.Ауылда эшләгән.
2. Урман карауыллаган.
3. Батрак булған.

8. Сәми карт кайзан ауырыу йоктороп кайта һәм үлеп кала?

- 1.Базарзан.
2. Урмандан.
3. Ауылдан.

9. Тимеркәйзең язмышы нисек тамамлана?

- 1.Ауылына кайта.
2. Нуғышта үлеп кала.

Эштәр:

1. Һезгә ниндәй әсәр окшаны? Ни өсөн?
2. Кайһы языусының ижадына айырыуса кызыкһыныу уянды?
(функциональ грамоталылыкты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

3. Һ.Дәүләтшина ижады

1.Һ. Дәүләтшина тәүге белемде кайза ала?

- 1.Һамарза.
2. Күрше ауылда.
3. Үз ауылындағы кыззар мәзрәсәһендә.

2. “Айбикә” повесы касан басыла?

- 1.1926.
2. 1931.
3. 1934.

3. Айбикә тәүге белемде кайза ала?

- 1.Абыстайза.
2. Ғәйшәлә.

4. Колхозға ингәс, Айбикә ниндәй һөнәр ала?

- 1.Һауынсы.
2. Укытыусы.
3. Тракторсы.

Эштәр:

1. "Айбикә" әсәре Һеззә ниндәй тәьсораттар калдырзы?
2. Айбикәнең үсеш эволюцияһы тураһында ни әйтергә мөмкин?
(функциональ грамоталылыкты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

4. М.Кәрим ижады

1. М. Кәрим тәүге белемде кайза ала?

- 1.Үз ауылында.
2. Өфөлә.

2.М. Кәрим кайһы районда тыуған?

- 1.Дәүләкән.
2. Илеш.

3. Шишмә

3. Айгөл кемде эзләп кешелек донъяһына мөрәжәғәт итә?

1. Атаһын.
2. Әсәһен.
3. Йәғәфәр бабаһын.

4. Кешелек донъяһына мөрәжәғәт итеүзә Айгөлгә кем ярзам итә?

1. Ябағаев.
2. Моратшин.
3. Ричард Галин.

5. Әсәһе килгәс, Айгөл ике ут араһында кала. Ул кайһы юлды һайлай?

1. Әсәһен.
2. Тыуған илен. Тыуған ерен.

Эштәр:

1. М.Кәримдең тағы ниндәй әсәрҙәре менән танышһығыҙ?
2. Айгөл образы һезгә окшанымы? Һез Айгөл урынында булһағыҙ, ниндәй юл һайлар инегез?
(функциональ грамоталылыҡты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

9 класс

1. Халыҡ ижады

1. Йыр, такмаҡ, бәйет, һамаҡ кеүек халыҡ ижады әсәрҙәре ниндәй төргә ҡарай?

- 1) Йола поэзияһы.
- 2) Халыҡ ижадының сәсмә төрҙәре.
- 3) Афористик жанрҙар.
- 4) Героик эпос.

2. Быуындан- быуынға , телдән - телгә күскән, йылдар үтеү менән авторы онотолған һүз сәнғәте нисек атала?

- 1) Халыҡ ижады.
- 2) Язма әҙәбиәт.

3. "Урал батыр" халыҡ ижады әсәре ниндәй төргә ҡарай?

- 1) Йола поэзияһы.
- 2) Халыҡ ижадының сәсмә төрҙәре.
- 3) Афористик жанрҙар.
- 4) Героик эпос.

4. "Салауат менән Юлай" әсәре ниндәй төр ҡобайырға ҡарай?

- 1) Тыуған ил тураһында.
- 2) Батырҙар тураһында.
- 3) Тормош- көнкүреш тураһында.

5. Халыҡ "Урал батыр" эпосында кемде яҡын күрә һәм үз батыры итеп һанай?

- 1) Уралды
- 2) Шүлгәнде
- 3) Әзрәкәне

6. Һабрау йырау кайһы ҡобайыр геройы?

- 1) "Урал батыр"

- 2) "Акбузат"
- 3) "Изеүкәй менән Моразым"

7. Ырыу тарихы һәм быуындар сылбыры тураһындағы кулъязма нисек атала?

- 1) Иртәк
- 2) Кобайыр
- 3) Шәжәрә
- 4) Хикәйәт

Эштәр:

1. Башкорт халык ижады тураһында нимәләр белдегез?
2. Хәзерге батырҙар ниндәй?

(функциональ грамоталылыҡты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

2. Салауат та батыр ир икән

1. Палдиски калаһына мәңгелек һөргөнгә ебәрелгән шағир, сәсэн, ихтилал етәксеһе кем?

- 1) Батырша
- 2) Кинйә
- 3) Салауат
- 4) Алдар

2. Салауат Юлаевтың "Тыуған илем", "Уралым" шиғырҙары ниндәй темаға ижад ителгән?

- 1) Мөхәббәт темәһына
- 2) Тыуған ил, Ватан темәһына
- 3) Ил азатлығы өсөн көрәш темәһына

3. "Зөләйха", "Тирмәмдә", "Һандуғас" шиғырҙарын С.Юлаев ниндәй темаға арнаған?

- 1) Мөхәббәт темәһына
- 2) Тыуған ил, Ватан темәһына
- 3) Ил азатлығы өсөн көрәш темәһына

4. Өфөләге Салауат Юлаев һәйкәленеү авторы кем?

- 1) Т.Нечаева
- 2) С.Тавасиев
- 3) Ә.Лотфуллин
- 4) Р.Ишбулатов

5. "Салауат Юлаев" операһының авторы кем?

- 1) Х.Әхмәтов
- 2) З.Исмәғилев
- 3) Р.Мортазин
- 4) Р.Сәлмәнов

6. Салауат Юлаев образын кинола кем уйнаған?

- 1) Ә.Әбүшахманов
- 2) А.Мөбәрәков
- 3) Ф.Ғафаров
- 4) О.Ханов

Эштәр:

1. Салауат Юлаев премияһы лауреттарын әйтегез.
2. С.Юлаевтың исемен мәңгеләштерөү мәсьәләһе нисек тора?

(функциональ грамоталылыҡты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

3. М.Акмулла -яктылык йырсыһы

1. Акмулла кайһы йылдарҙа йәшәгән?

1) 1841-1907

2) 1831-1895

3) 1880-1934

2. Акмулла тәүге белемде кайҙа ала?

1) Үз ауылында

2) Мәнәүзтамак ауылында

3) Әнәс мәҙрәсәһендә

4) "Рәсүлиә" мәҙрәсәһендә

3. Акмулла кайҙа 4 йыл төрмәлә ултырып сыға?

1) Ырымбурҙа

2) Өфөлә

3) Казанда

4) Троицкиҙа

4. Акмулла кайһы шиғырында халықты мәғрифәткә саҡыра?

1) "Башкорттарым, укыу кәрәк, укыу кәрәк!"

2) "Урыным- зиндан..."

3) "Һауаланма"

5.

1) Ай булмаһа, йондоз менән төн яҡтырмай,

Иң яҡшы йондозға ла мохтаж түгел ай.

Был өҙөк Акмулланың кайһы шиғырынан алынған?

1) "Башкорттарым, укыу кәрәк, укыу кәрәк!"

2) "Урыным- зиндан..."

3) "Һауаланма"

4) "Шихабетдин Мәржәни мәрсияһе"

1. Акмулла- яҡтылык йырсыһы. Был юлдарҙы нисек аңлайһығыҙ?

2. "Башкорттарым, укыу кәрәк" тип яҙыуы бөгөн дә актуальмы?

(функциональ грамоталылыҡты үстөрөү - развитие функциональной грамоты)

Тестарҙы баһалау

"5" -85-100% дәрәжә яуап булғанда

"4" -70% һәм унан күберәк һорауҙарға дәрәжә яуап биргәндә

"3" -50% һәм унан күберәк һорауҙарға яуап биргәндә

"2" -50% -тан кәмерәк һорауҙарға яуап биргәндә

Һаулыҡ буйынса мөмкинлектәре сикләнгән укыусылар өсөн баһалау формалары.

Укыу һаләтлектәрен баһалау:

40-50 һүз 120-150 билдә 50-65 һүз-әстән укыу.

Язма эштер: бирелгән текстарҙы күсереп яҙыу-40-50 һүз.

һүзлек диктанты:15-20 һүз,

Телдән яуаптарҙы баһалау:

“5” билдәне куйыла:

-эгәр материалды аңлап, тулы яуап кайтарһа;

- белемен практик куллана алһа ,аңлата белһә;

“4” билдәне куйыла: яуабында 1-2 хата яһап,үзе төзәтһә;

“3” билдәне куйыла: материалды аңлауын күрһәтһә, әммә

- тулы асып бирә алмаһа, төшөнсәләрҙә хаталар ебәрһә;
- үз фекерен миҫалдар менән нигезләй алмаһа;